

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน
อำเภอประเทาย จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

เหตุการณ์ความเลื่องด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเลื่องจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหายุติที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเลื่องมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการลดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเลื่องมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเลื่องการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤตมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤตมิชอบได้ ในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน จึงจัดทำการประเมินความเลื่องของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานประกอบด้วย ผลการประเมินความเลื่องการทุจริต ปี 2565 เหตุการณ์ความเลื่องและระดับความเลื่อง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเลื่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

มกราคม 2566

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

1. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง
2. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร
3. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
4. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต
5. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
6. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
7. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง
  - 7.1 การระบุความเสี่ยง
  - 7.2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
  - 7.3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
  - 7.4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
  - 7.5 แผนบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี 2566 ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

1. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็น การป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือกรณี ที่พบกับการทุจริตจะช่วยเป็น หลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณี ที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre – decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post – decision

3. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO 2013 (Committee of sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี 1991 สำหรับมาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ 1 องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ 2 คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล

หลักการที่ 3 คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ 4 องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ 5 องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ 6 กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ 7 ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ 8 พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ 9 ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ 10 ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ 11 พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ 12 ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ 13 องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ 14 มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ 15 มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ 5 กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

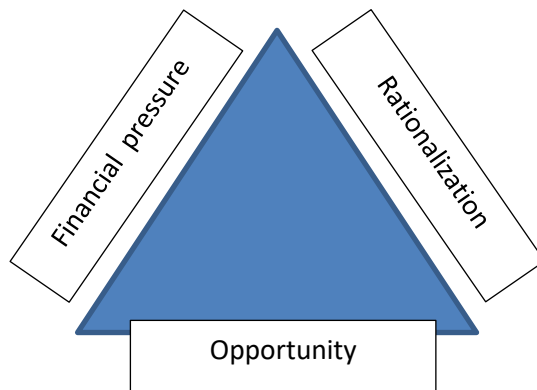
หลักการที่ 16 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ 17 ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

4. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

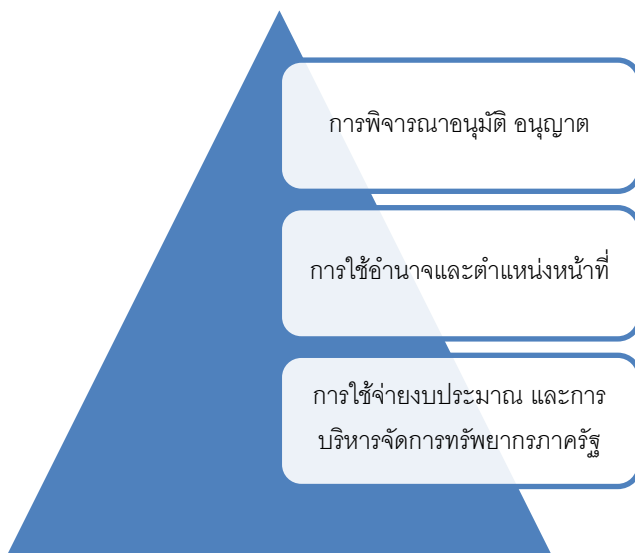
5. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.1 ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558)

5.2 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

5.3 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

6. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

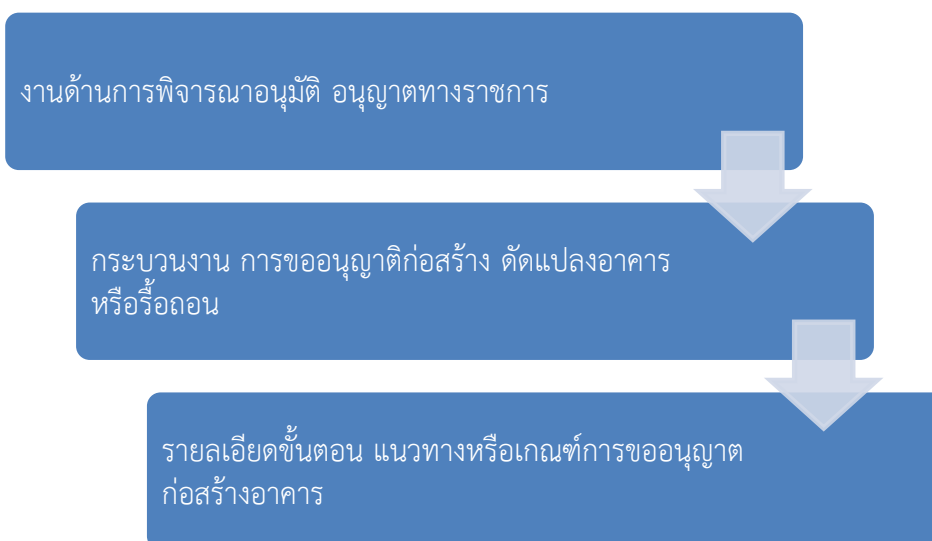
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 9 ขั้นตอน ดังนี้

- ๑ • ระบุความเสี่ยง
- ๒ • การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ๓- • เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
- ๔ • การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๕ • แผนบริหารความเสี่ยง
- ๖ • การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ๗ • จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ๘ • การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ๙ • การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

7. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณาอนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ)
- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

7.1 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้จากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น อาจ ประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงที่เสี่ยง ต่อการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการ ประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามี ความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนนี้ก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการ ป้องกันการทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทความเสี่ยง ซึ่ง เป็น Known factor และ Unknown factor

Known factor	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่า จะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว
Unknown factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
  2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง
  3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการเบิกจ่ายงบประมาณ
  4. ความเสี่ยงการทุจริตการนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

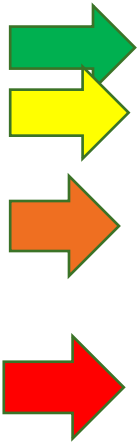
ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1.	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ ซึ่งมีโอกาสใช้ อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความ ช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	-	✓
2.	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	-	✓
3.	การทุจริตในการเบิกจ่ายงบประมาณต่างๆ - ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	-	✓
4.	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว - การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้โดยไม่ได้รับ อนุญาต	-	✓

ตารางที่ 1 อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต
เท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมายในช่อง Know Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่
เครื่องหมายในช่อง Unknown Fator
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่รู้ว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยง

ให้นำข้อมูลจากตารางที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลางและสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อ ประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้องการกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	-	✓	-	-
2.	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	-	✓	-	-
3.	การทุจริตในการเบิกจ่ายงบประมาณต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อนหรือขาดความซื่อสัตย์	-	✓	-	-
4	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต	-	✓	-	-

ตารางที่ 2 นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ 1 นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ 3 SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) องค์การบริหารส่วนตำบลอนันต์

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง 3 2 1	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ 3 2 1	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
1.	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความ ช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการ สร้างอุปสรรค	2	2	4
2.	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนม กับผู้รับจ้างมีการอำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	2	2	4
3.	การทุจริตในการเบิกจ่ายงบประมาณ ต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจ ระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	2	2	4
4.	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต	2	2	4

ตารางที่ 3 นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงใน ช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ 2 มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ 3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MU DT	กิจกรรมหรือขั้นตอน
1	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติซึ่งมี โอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการ สร้างอุปสรรค	2	-
2	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้ รับจ้างมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมาก เกินไป	2	-
3	การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่ เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	2	-
4	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต	2	-

ตารางที่ 3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecardขององค์การบริหารส่วนตำบล ดอนมัน

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติซึ่งมีโอกา สใช้ อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความ ช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	x		
2	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มี ความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ รับจ้างมากเกินไป	x		
3	การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่ เข้าใจ ระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบคลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	x		
4	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดย ไม่ได้รับอนุญาต	x		

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ 4 ให้นำความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝาระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มจากการรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยงระดับต่ำ	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	ความเสี่ยงระดับสูง
การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติซึ่งมี โอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	ดี	ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
		ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
		ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	ดี	ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
		ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
		ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)
การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบคลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	ดี	ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
		ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
		ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต	ดี	ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
		ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
		ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)

ตารางที่ 4 ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ 3 มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์ จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำให้การประเมิน(ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 5

ขั้นตอนที่ 5 ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ 4 ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูงค่อนข้างสูงปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ 4 ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสดังกล่าวความเสี่ยงการทุจริตนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

ตารางที่ 5 ตารางแผนบริหารความเสี่ยงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน ประจำปีงบประมาณ 2566

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
1	การใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุมัติซึ่งมี โอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือ การสร้างอุปสรรค	- จัดทำมาตรการการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ ในการอนุญาต อนุมัติต่าง ๆ - นำมาตรการต่าง ๆ เข้าที่ประชุม ประจำเดือนเพื่อแจ้งให้ทราบและปฏิบัติ
2	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการอา นวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	- จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการ จัดซื้อจัดจ้าง - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อ แจ้งให้ทราบและปฏิบัติ
3	การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบคลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	- จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความ โปร่งใสในหน่วยงาน - จัดทำมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ด้านการต่อต้านการทุจริต - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อ แจ้งให้ทราบและปฏิบัติ
4	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต	- จัดทำทะเบียนคุมการใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการ - จัดทำมาตรการป้องกันการใช้ทรัพย์สินของ ทางราชการ - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อ แจ้งให้ทราบและปฏิบัติ

ตารางที่ 5 พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ 4 ตามลำดับความรุนแรง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดการรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 6 เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในการกิจกรรมตาม แผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือ

แก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น 3 สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ 6 ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
1	- จัดทำมาตรการการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการอนุญาต อนุมัติต่าง ๆ - นำมาตรการต่าง ๆ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งให้ทราบและปฏิบัติ	การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติอนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	✓		
2	- จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน - จัดทำมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการต่อต้านการทุจริต - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งให้ทราบและปฏิบัติ	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	✓		
3	- จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน - จัดทำมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการต่อต้านการทุจริต - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งให้ทราบและปฏิบัติ	ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจ ระเบียบ หรือเข้าใจ ระเบียบคลาดเคลื่อนหรือขาดความซื่อสัตย์	✓		
4	- จัดทำทะเบียนคุมการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - จัดทำมาตรการป้องกันการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - นำมาตรการ เข้าที่ประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งให้ทราบและปฏิบัติ	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต	✓		

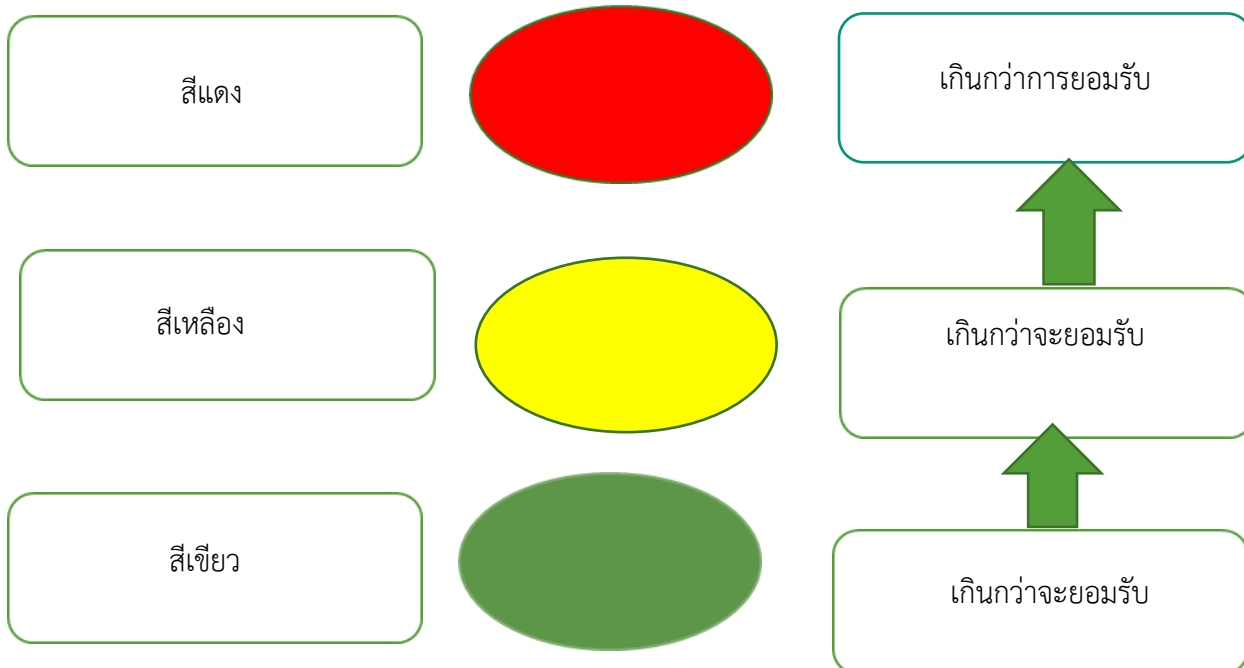
ตารางที่ 6 ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงในตารางที่ 5 ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทากิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

- ✓ สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทากิจกรรมเพิ่ม
- ✓ สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/นโยบาย/

โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < 3

- ✓ สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง > 3

ขั้นตอนที่ ๗ การจัดการระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 7 นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ 6 ออกตามสถานะ 3 สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ 7 สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการ อะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทาระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- 7.1 เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
- 7.2 เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)
- 7.3 ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ 7 ตารางจัดการระบบความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด

7.1 (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

7.2 (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

7.3 (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการ	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป	
การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำตารางการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 8 เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ 7 มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง สถานะความเสี่ยงต่ำ สีเหลือง หมายถึง สถานะความเสี่ยงปานกลาง สีแดง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับสูงมากเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตาม และประเมินผล

ตารางที่ 8 ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
1	✓	-	-
2	✓	-	-
3	✓	-	-
4	✓	-	-

ขั้นตอนที่ 9 การรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 9 เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ 8 ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผล ขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในรายงานตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ 3 เมษายน 2566 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน ปีงบประมาณ 2566
โอกาส/ความเสี่ยง	<p>การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของอนุมัติอนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ</p> <p>การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสนิทสนมกับผู้รับจ้างมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับจ้างมากเกินไป</p> <p>การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ ปฏิบัติงานโดยไม่รู้ไม่เข้าใจระเบียบ หรือเข้าใจระเบียบ คลาดเคลื่อน หรือขาดความซื่อสัตย์</p> <p>การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต</p>
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	<p>☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ</p> <p>☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง</p> <p>☒ เริ่มดำเนินการได้บ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน</p> <p>☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม</p> <p>☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ).....</p>
ผลการดำเนินงาน	สถานะความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนมัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ครั้งที่ 1) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง